

§16b-miljøtilladelse på husdyrbruget på adressen Sønderskovvej 10, 6900 Skjern
11. januar 2021

Returadresse
Land, By og Kultur – Land og Vand
Smed Sørensens Vej 1, 6950 Ringkøbing

**NATURENS
RIGE**

Ejer af husdyrbruget på
Sønderskovvej 10
6900 Skjern

Sagsbehandler
Poul Bennetzen
Direkte telefon
9974 1560
E-post
Poul.Bennetzen@rksk.dk
Dato
11. januar 2021
Sagsnummer
20-0222839

Miljøtilladelse

gældende for husdyrbruget på adressen
Sønderskovvej 10, 6900 Skjern

Virksomhedens art:
Matrikel nr.:
Betegnelse:
Tilsynsmyndighed:
Kvalitetssikret af:

Landbrug med produktion af slagtesvin og smågrise
63 Borris sønderland, Sdr. Borris
Husdyrbrug omfattet af §16 b i husdyrbrugsloven
Ringkøbing-Skjern Kommune
Julie Storm Stausholm, Ringkøbing-Skjern kommune

Indholdsfortegnelse

Stamblad:	4
Oplysninger om husdyrbruget:	4
Meddelelse af miljøtilladelse	4
Baggrund og kort resumé	4
Biaktiviteter	5
Samdrift.....	5
Afgørelsen.....	5
Vilkår for miljøtilladelse	6
Generelt.....	7
Godkendte stalde, produktioner og miljøteknologier.....	7
Beskyttelse af jord, grundvand og overfladevand	8
Beskyttelse i forhold til naboer	9
Tilsyn, kontrol og egenkontrol.....	10
Uheld og risici	11
Ophør.....	11
Formalia	11
Lovgrundlag	11
Høring og offentliggørelse	12
Klagevejledning	12
Udnyttelse, kontinuitet og revurdering	13
Miljøvurderingen	14
Erhvervsmæssigt nødvendig for ejendommens drift som landbrugsejendom.	15
Beskrivelse af husdyrbruget.....	15
Lokalisering.....	18
Forbudszoner.....	18
Afstandskrav	18
Beskyttelseslinjer	18
Samlet vurdering af lokalisering.....	19
Påvirkning af landskab	19
Større uforstyrrede landskaber	19
Samlet vurdering af påvirkningen af landskab	20
Påvirkning af vilde planter og dyr.....	20
Ammoniak påvirkning af natur	20
Påvirkning af bilag IV-arter	26

Samlet vurdering af påvirkningen af vilde planter og dyr	27
Påvirkning af jord, grundvand og overfladevand.....	27
Samlet vurdering af påvirkningen af jord, grundvand og overfladevand.....	32
Påvirkning af naboer	32
Lugt	32
Støj og rystelser.....	34
Lys.....	34
Fluer og skadedyr.....	35
Støv.....	35
Transport.....	35
Rystelser.....	37
Samlet vurdering af påvirkning af nabogener	38
Anvendelse af BAT (bedste tilgængelige teknik).....	38
Anvendelse af bedste teknik til reduktion af ammoniakemissionen.....	38
Alternative løsninger	41
0-alternativ.....	41
Egenkontrol.....	41
Konklusion	41
Bilag 1: Bygningsoversigt.....	43
Bilag 2: Adresser inden for konsekvensradius.....	44
Bilag 3: Natur	45

Copyright

Kortmateriale er gengivet af Ringkøbing-Skjern Kommune med tilladelse fra Kort- og matrikelstyrelsen. Copyright Kort- og matrikelstyrelsen 1992 /KD.86.1033.

Luftfotos – Danmarks Digitale Ortofoto – er gengivet af Ringkøbing-Skjern Kommune med tilladelse fra Cowi. **DDO ©, Copyright COWI.**

Stamblad:

Bedriftens ejer og driftsansvarlig	Ejer af husdyrbruget på adressen Vestergårdvej 2 6900 Skjern
Bedriftens adresse	Sønderskovvej 10 6900 Skjern
Bedriftens miljøkonsulent og ansvarlige for miljøkonsekvensrapporten.	Sagro I/S v. Helle Borum Birk Centerpark 24 7400 Herning Mobil: 2967-9435 E-mail:hbo@sagro.dk
Kommune	Ringkøbing-Skjern Kommune
Ejendomsnummer	7600027661
Bedriftens betegnelse	Husdyrbrug omfattet af § 16b i Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug
Ansøgning nr.	222796, indsendt d. 8/12-20, ver. 2

Oplysninger om husdyrbruget:

Stalde og produktioner:

Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Produktionsareal (m ²)	Dyretype	Staldsystem
Eksisterende staldafsnit				
2. Slagtesvinestalde	1.267	957	Slagtesvin	Drænet gulv + spalter (33 %/67%)
1. Klimastalde	1.255	933	Smågrise	Toklimastald, delvis spaltegulv

Opbevaringslagre

Navn	Lagertype	Størrelse (m ³)	Overfladeareal (m ²)	Miljøteknologi
Eksisterende opbevaringslagre				
Gyllebeholder nr. 1	Flydende	3.200	707	Teltoverdækning
Gyllebeholder nr. 2	Flydende	3.235	724	Teltoverdækning

Meddelelse af miljøtilladelse

Baggrund og kort resumé

Ringkøbing-Skjern Kommune modtog den 9. november 2020 en ansøgning om miljøtilladelse af husdyrbruget beliggende på adressen Sønderskovvej 10, 6900 Skjern.

Der er tidligere meddelt følgende afgørelser vedr. husdyrbruget på Sønderskovvej 10, 6900 Skjern:

- 20-08-2018 Afgørelse vedr. etablering af foderlade
- 30-04-2018 Afgørelse vedr. etablering af kornsilo
- 24-03-2017 Afgørelse af anmeldelse på skift mellem dyretyper i eksisterende stalde
- 24-07-2015 Revurdering af §33 miljøgodkendelse

Bemærkning

Anmeldelsen fra 2017 er delvist udnyttet, idet halvdelen af staldanlægget anvendes til klimastalde til smågrise.

Kort resumé

Ansøger ønsker en godkendelse af eksisterende produktionsarealer (m²) efter ny lovgivning. Den godkendte produktion af dyreholdet vil herefter ikke indeholde et produktionskrav til vægtintervaller inden for de enkelte dyretyper og dermed medfører større fleksibilitet i produktionen.

Der foretages ingen godkendelsespligtige ændringer ud over ønsket om, at kunne udnytte de eksisterende bygningsmæssige rammer optimalt.

Der anvendes følgende virkemidler til at reducere udledninger af ammoniak:

- Teltoverdækning på gyllebeholderne på hhv. 3.200 m³ og 3.235 m³.

Biaktiviteter

Ingen

Samdrift

Produktionen på anlægget er en del af bedriften ApS Nørrevang, hvor der udover Sønderskovvej 10 drives Vestergårdvej 2A og Vestergårdvej 2 med soproduktion, Votkærvej 1 med smågriseproduktion og Arnborgvej 23 med slagtesvin/søer.

Afstanden fra Sønderskovvej 10 og Arnborgvej 23 er større end 2 km. Afstanden mellem Sønderskovvej 10 og Votkærvej 1 er ca. 1,6 km. Afstanden mellem Sønderskovvej 10 og Vestergårdvej 2/Vestergårdsvej 2a er ca. 3 km.

Det vurderes, at der ikke er tale om en teknisk og forureningsmæssig forbindelse, og at der dermed ikke er samdrift mellem de enkelte ejendomme. Baggrunden er overnævnte afstande, samt at de enkelte ejendomme kan drives som selvstændige enheder.

Afgørelsen

Ringkøbing-Skjern Kommune meddeler hermed miljøtilladelse til husdyrbruget på ejendommen matr. nr. 63 Borris sønderland, Sdr. Borris beliggende på adressen Sønderskovvej 10, 6900 Skjern. Afgørelsen meddeles i medfør af § 16b i Husdyrbrugsloven og på de angivne vilkår.

Miljøtilladelsen gælder hele husdyrbruget uden arealer og omfatter en godkendelse af eksisterende produktionsarealer af husdyrbruget.

Miljøtilladelsen gælder hele husdyrbruget og omfatter følgende produktionsarealer i eksisterende stalde:

Dyretype og staldsystem	Produktionsareal (m ²)
Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/67%)	957
Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv	933

De eksisterende gylletanke på hhv. 3.200 m³ og 3.235 m³ er fortsat overdækket med telt.

Afgørelse om miljøtilladelse sker på baggrund af ansøgning skema nr. 222796, indsendt den 8. december 2020, version 2.

Afgørelsen om miljøtilladelse af husdyrbruget Sønderkovvej 10, 6900 Skjern meddeles på baggrund af, at Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer, at ansøger har truffet de nødvendige foranstaltninger for at forebygge og begrænse forurening ved anvendelse af bedst tilgængelige teknik, og at husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet, uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til naboer, landskab, natur og miljø.

Der gøres opmærksom på, at alle ændringer af eksisterende afløb som udgangspunkt skal godkendes.

Hvis der er øget areal med tagflader eller befæstede arealer hvor vandet afledes til nedsivning, skal der søges om en nedsivningstilladelse hos Ringkøbing-Skjern Kommune.

Hvis der er øget areal med tagflader eller befæstede arealer med afledning til vandløb, herunder dræn og grøfter, skal der søges om en udledningstilladelse hos Ringkøbing-Skjern Kommune.

Der gøres hermed opmærksom på, at miljøtilladelsen ikke fritager fra krav om tilladelse, godkendelse, eller dispensation efter anden lovgivning, herunder Museumsloven. Eventuelt byggeri/ombygning må først påbegyndes, når der ligger en særskilt tilladelse til igangsættelse af byggeriet.

Forholdet til museumsloven

Der gøres opmærksom på, at sten og jorddiger, der er omfattet af bestemmelserne i Museumsloven §29a, ikke må beskadiges eller sløjfes uden dispensation fra Ringkøbing-Skjern Kommune.

Der foreligger særlige regler for jordbearbejdning omkring gravhøje bl.a. må der ikke foretages jordbehandling, gødes eller plantes (herunder også juletræer og lignende) inden for en afstand af 2 meter fra højens yderste kant jf. §29 f i museumsloven.

Information om diger og gravhøje kan findes på www.miljoportal.dk.

Vi anmoder om, at Ringkøbing-Skjern Kommune bliver orienteret, såfremt der sker ændringer i ejerforhold eller af driftsansvarlig.

Vilkår for miljøtilladelse

Konkrete bestemmelser i lovgivningen, som er generelt gældende for landbrug, er som hovedregel, ikke nævnt i denne miljøtilladelse. Miljøtilladelsen meddeles på de nedenstående vilkår.

Generelt

- 1) Husdyrbruget skal placeres, indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der fremgår af ansøgningen og med de eventuelle ændringer, der fremgår af miljøtilladelsen.
- 2) Tilladelsen skal være udnyttet inden 6 år fra afgørelsen er meddelt. Hvis tilladelsen kun bliver delvist udnyttet bortfalder den del der ikke er udnyttet.
- 3) Udnyttelse anses for, at foreligge når byggeriet faktisk er afsluttet eller ved konstatering af, at det der er truffet afgørelse om, faktisk er gennemført. Se i øvrigt afsnit om udnyttelse, kontinuitet og revurdering i Formalia.
- 4) De vilkår, der vedrører driften, skal være kendt af de ansatte, der er beskæftiget med den pågældende del af driften.
- 5) Drifts-, indretnings-, eller bygningsmæssige ændringer, skal anmeldes til kommunen inden de påbegyndes. Kommunen vurderer, om de aktuelle planer for ændring/udvidelse/renovering kan ske indenfor rammerne af denne miljøtilladelse.

Godkendte stalde, produktioner og miljøteknologier

- 6) Dyreholdet på ejendommen må etableres i de med rødt markerede stalde på kort nedenfor.

- 7) I stalde med dyrehold skal dyretype og staldkategori på arealer der anvendes til produktion være i overensstemmelse med oversigten nedenfor.

Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Produktions-areal (m ²)	Dyretype	Staldsystem
Eksisterende staldafsnit				
2. Slagtesvine stalde	1267	957	Slagtesvin	Drænet gulv + spalter (33 %/67%)
1. Klimastalde	1255	933	Smågrise	Toklimastald, delvis spaltegulv

- 8) På husdyrbruget skal der anvendes teknologier til reduktion af ammoniakemission som angivet i tabellen nedenfor.

Enhed	Miljøteknologi	Effekt NH ₃ -N %
Gylletank på 3.200 m ³	Teltoverdækning	50
Gylletank på 3.235 m ³ .	Teltoverdækning	50

Enhed	Driftsvilkår teltoverdækning
Teltoverdækning	<p>Åbning af teltdugen må kun ske i forbindelse med omrøring, tømning og udbringning af gylle. Det kan accepteres, at teltoverdækningen står åben i forbindelse med tømning og udbringning i en sammenhængende periode på max 1 uge når der køres gylle ud. Herefter skal teltoverdækningen lukkes.</p> <p>Skader på den faste overdækning skal repareres straks, således at overdækningen altid er helt tæt. Såfremt en skade ikke kan repareres inden for en uge, skal der inden to hverdage efter skadens opståen indgås aftale om reparation. Kommunen underrettes straks herom.</p> <p>Pumpning af gylle til gyllebeholder med teltoverdækning skal ske via et dykket indløb, eller lignende, således at gyllen ikke "plaskes" ned i beholderen. Indløbet skal sikres mod tilbageløb.</p>

Beskyttelse af jord, grundvand og overfladevand

- 9) Der skal til beskyttelse af jord, grundvand og overfladevand træffes foranstaltninger som anført i tabellen nedenfor.

Vask af maskiner	Vask af landbrugsmaskiner og redskaber skal ske på fast vaskeplads med bortledning af vaskevandet til opsamlingsbeholder. Alternativt kan vask af landbrugsmaskiner ske på udbringningsarealerne.
------------------	---

Rengøring af arealer	Affald, foderrester, gødningsspild mv. skal fjernes fra befæstede arealer, som har afledning af overfladevand til nedsivning eller recipient.
Vedligeholdelse af anlæg	Afløb, beholdere, pumper og andet, som anvendes til afledning af spildevand, restvand og saftafløb, skal altid være i driftsklar stand. Ændret håndtering af spildevand, restvand og saftafløb skal anmeldes til kommunen.
Håndtering af gylle	Håndtering af gylle skal foregå under opsyn og eventuelt spild skal straks opsamles. Påfyldning af gyllevogne skal ske med vognmonteret pumpe, der har returløb til tanken eller på fast plads med afløb til opsamlingsbeholder.
Opbevaringsanlæg generelt Kompost- og ensilageopbevaring	Opbevaringskapaciteten skal være mindst 9 mdr. Ved etablering af kompost i markstakke skal tidspunkt og placering noteres på et kortbilag i driftsjournalen.
Oplag af olie og medicin	Eventuelt spild af olie skal straks opsamles af velegnet absorptionsmateriale – eks. kattegrus. Spildolie skal opbevares på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for forurening. Medicin skal opbevares forsvarligt og utilgængeligt for uvedkommende.
Affald	Affald skal opbevares og bortskaffes, efter kommunens til en hver tid gældende affaldsregulativ.

Beskyttelse i forhold til naboer

- 10) Der skal til beskyttelse imod væsentlige nabogener træffes foranstaltninger, som anført i tabellen nedenfor.

Fluer og skadedyr	Der skal på ejendommen foretages effektiv fluebekæmpelse - som minimum i overensstemmelse med de nyeste retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi. Opbevaring af foder skal ske på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter m.v.). På forlangende skal indgås kontrakt med autoriseret rottebekæmpelsesfirma.
Lugt	Der skal til stadighed opretholdes en god staldhygiejne, herunder renholdelse og tørhed på den faste del af staldgulvet, renholdelse for at

	hindre støv- og smudsbelægninger i stalden samt renholdelse af fodringssystem m.v.			
Støj	Husdyrbrugets bidrag til støjbelastningen i omgivelserne må ikke overstige nedenstående værdier, målt ved nabobeboelser, eller deres opholdsarealer.			
	Dag	Tidsrum	db(A)	Midlingstid
	Mandag - fredag	07.00 - 18.00	55	8 timer
	Mandag - fredag	18.00 - 22.00	45	1 time
	Lørdag	07.00 - 14.00	55	7 timer
	Lørdag	14.00 - 18.00	45	4 timer
	Lørdag	18.00 - 22.00	45	1 time
	Søn- og helligdag	07.00 - 22.00	45	1 time
Alle dage	22.00 - 07.00	40	½ time	
Kontrol og målinger for støj	<p>Husdyrbruget skal for egen regning dokumentere, at støjvilkår overholdes, hvis tilsynsmyndigheden finder det påkrævet. Kravet om dokumentation af støjforholdene kan højst fremsættes en gang årligt medmindre den seneste kontrol viser, at vilkårene ikke er overholdte.</p> <p>Måle- og beregningspunkter fastsættes efter nærmere aftale med tilsynsmyndigheden.</p> <p>Hvis de fastsatte støjgrænser overskrides, skal der sammen med rapport om målinger/ beregninger fremsendes forslag til støjreduktion ned til de fastsatte grænseværdier og med tidsplan for gennemførelse.</p> <p>Ved målinger/beregninger for støj, udarbejdelse af afrapportering og gennemførelse af eventuelle tiltag for støj, skal udgifterne hertil alene afholdes af virksomheden.</p>			
Lys	<p>Driften må ikke medføre væsentlige lysgener for de omkringboende.</p> <p>Såfremt tilsynsmyndigheden vurderer, at bedriften giver anledning til væsentlige lysgener, skal bedriften lade udarbejde en handlingsplan og derefter gennemføre denne. Handlingsplanen skal godkendes af tilsynsmyndigheden.</p>			
Støv	<p>Driften må ikke medføre støvgener uden for ejendommens eget areal, som af tilsynsmyndigheden skønnes at være væsentlige.</p> <p>Fodersiloer skal indrettes således, at støvgener i forbindelse med indblæsning af foder undgås, f.eks. med melcykloner, eller anden støvbegrænsende foranstaltninger.</p>			
Døde dyr.	<p>Døde dyr skal bortskaffes til godkendt destruktionsvirksomhed. Animalsk affald, herunder selvdøde dyr skal opbevares og afhændes i overensstemmelse med den til enhver tid gældende bekendtgørelse om opbevaring af døde dyr.</p>			

Tilsyn, kontrol og egenkontrol

- 11) Dokumentation i form af logbog, kvitteringer og opbevaringsaftaler opbevares i mindst 3 år og forevises tilsynsmyndighed efter anmodning.

Uheld og risici

- 12) Ved driftsuheld, hvor der opstår risiko for forurening af miljøet, er der pligt til at anmelde dette til tilsynsmyndigheden, Ringkøbing-Skjern Kommune den først kommende hverdag. Er der behov for øjeblikkelig indsats ringes 112.
- 13) Senest 14 dage efter driftsuheld skal driftsansvarlig fremsende en skriftlig orientering, der beskriver uheldets omfang og indsatsen mod miljømæssige skader, samt beskriver forebyggende foranstaltninger, der begrænser risiko for nye uheld.
- 14) Ejendommens beredskabsplan/driftsforskrift skal til en hver tid være ajourført.

Ophør

- 15) Ved ophør af driften, skal der træffes de nødvendige foranstaltninger for at undgå forureningsfare og for at bringe stedet tilbage i tilfredsstillende tilstand. Bl.a. skal stoffer, der kan forurene jord, grundvand og overfladevand, samt affald bortskaffes, efter gældende regler.

Efter landzonebestemmelserne jf. planlovens §§ 37 og 38 kan overflødige driftsbygninger tages i brug til en række formål, uden egentlig kommunal godkendelse, altså alene efter anmeldelse.

Formalia

Lovgrundlag

Miljøtilladelsen er givet på baggrund af husdyrbrugsloven, hvor krav efter VVM-direktivet og habitatdirektivet, samt i et vist omfang regler fra miljøbeskyttelsesloven og planlovens landzoneregler varetages.

Miljøtilladelsen suppleres af generelle regler i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen og den generelle regulering i husdyrgødningsbekendtgørelsen.

Grundlaget for miljøtilladelsen var på godkendelsestidspunktet:

- Kommuneplan 2017-2029
- Husdyrbrugsloven, Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug nr. 1572 af 20. december 2006 senest ændret i bekendtgørelse af lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. nr. 520 af 1. maj 2019
- Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug nr. 1261 af 29. november 2019
- Husdyrgødningsbekendtgørelsen Bekendtgørelse om miljøregulering af dyrehold og om opbevaring og anvendelse af gødning nr. 1176 af 23. juli 2020
- Bekendtgørelse af lov om naturbeskyttelse, nr. 240 af 13. marts 2019 (Naturbeskyttelsesloven).
- Bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter nr. 1595 af 6. december 2018
- Bekendtgørelse om affald, nr. 224 af 8. marts 2019 (Affaldsbekendtgørelsen).

- Bekendtgørelse om indretning, etablering og drift af olietanke, rørsystemer og pipelines nr. 1257 af 27. november 2019 (Olietankbekendtgørelsen).

Der gøres opmærksom på, at ansøger selv har ansvar for at indhente nødvendige godkendelser/tilladelser i henhold til anden lovgivning.

Høring og offentliggørelse

Udkastet til miljøtilladelsen har været i 2 ugers høring hos ansøger, konsulent, naboer og matrikulære naboer fra den 14/12 til den 28/12-20.

Naboer: Ejere og beboer af boliger og bygninger indenfor konsekvensradius på 690 meter

Matrikulære naboer: Matrikulære naboer i husdyrlovens forstand defineres som ejere af ejendomme, der matrikulært grænser op til den ejendom, hvorpå anlægget er beliggende. Ringkøbing-Skjern kommune vurderer at de uændrede produktionsarealer generelt er af underordnet betydning for de matrikulære naboer til ejendommens markarealer. Nabohøringen tager derfor udgangspunkt i den matrikler, hvorpå anlæggene ligger. De naboer til markarealer, som i særlige tilfælde bliver berørt af udvidelsen, bliver inddraget i høringen i henhold til forvaltningslovens almindelige regler om partshøring. Det er i den aktuelle sag vurderet, at der ikke er nogen, som skal inddrages i høringen.

I forbindelse med høringen er der ikke indkommet bemærkninger til det ansøgte.

Afgørelse om miljøtilladelsen vil blive offentliggjort den 11. januar 2021 på Ringkøbing-Skjern Kommunes hjemmeside på www.rksk.dk/om-kommunen/annoncering/landbrug.

Klagevejledning

I henhold til Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug kapitel 7, kan der klages over miljøtilladelsen af ansøgeren, Miljøministeriet, samt enhver, der må antages, at have en individuel væsentlig interesse i sagens udfald. Der kan desuden klages af de myndigheder og organisationer, der angivet i lovens § 85-87.

Ved klage, kan Miljø- og Fødevarerklagenævnet bestemme, at klagen har opsættende virkning på udnyttelsen.

Udnyttelse af miljøtilladelsen i klageperioden og imens eventuel klage behandles, sker på eget ansvar.

Ansøgeren vil få besked, hvis der klages over afgørelsen.

For behandling af klager, der indbringes for nævnet, herunder anmodning om genoptagelse, betaler klager et gebyr på 900 kr. for privatpersoners og 1.800 kr. for virksomheders og organisationers vedkommende.

Klagegebyret tilbagebetales, hvis du får helt, eller delvis medhold i din klage, hvis den påklagede afgørelse ændres, eller ophæves, eller klagen afvises, som følge af overskredet frist, manglende klageberettigelse, eller fordi klagen ikke er omfattet af klagenævnets kompetence.

Ønskes afgørelsen prøvet ved domstolene, skal søgsmål ifølge § 90 i Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug være anlagt inden 6 måneder efter, at sagen er offentliggjort.

Klagefristen er 4 uger og regnes fra datoen for offentliggørelsen. Klagen skal være modtaget og registreret senest den 8. februar 2021.

Indsendelse af klage

Det er obligatorisk for klager, at bruge Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale Klageportal, med mindre, du har fået en tilladelse fra Miljø- og Fødevareklagenævnet, der fritager dig for, at anvende den digitale Klageportal. I nedenstående tekst kan du se, hvordan du skal bruge den digitale Klageportal.

Digital Klageportal

Hvis du ønsker, at klage over denne afgørelse, kan du klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Du klager via Klageportalen, som du finder på dette link: <https://naevneneshus.dk/start-din-klage/miljoe-og-foedevareklagenaevnet/>

Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er indsendt til Miljø- og Fødevareklagenævnet, og når du har indbetalt klagegebyret. Du betaler gebyret via elektronisk overførsel eller ved giroindbetaling.

Anmodning om fritagelse for indsendelse, via klageportal

Miljø- og Fødevareklagenævnet skal, som udgangspunkt, afvise en klage, der ikke er indsendt via Klageportalen. Hvis du ønsker, at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende din klage og en begrundet anmodning til Ringkøbing-Skjern Kommune, Smed Sørensens Vej 1, 6950 Ringkøbing. Ringkøbing-Skjern Kommune videresender herefter anmodningen til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Hjælp til klage

Miljø- og Fødevareklagenævnet stiller i et vist omfang, en supportfunktion til rådighed ved oprettelse af en klage. Supportfunktionen kan kontaktes pr. tlf.: 7240 5600, eller på mail: nh@naevneneshus.dk. De kan kontaktes på følgende tidspunkter: man.-fre. 9.00-15.00.

Udnyttelse, kontinuitet og revurdering

En miljøtilladelse efter § 16b i husdyrbrugsloven bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 6 år efter at miljøtilladelsen er meddelt. Miljøtilladelsen anses for udnyttet, når byggeriet faktisk er afsluttet. Hvis der ikke foreligger et byggeri anses en tilladelse for udnyttet, når det konstateres, at det, der er truffet afgørelse om, faktisk er gennemført.

En udnyttet miljøtilladelse kan bortfalde helt eller delvist, hvis den efterfølgende ikke har været udnyttet i 3 på hinanden følgende år. Udnyttelsen forudsætter at mindst 25 % af det godkendte produktionsareal udnyttes driftsmæssigt og at den driftsmæssige udnyttelse ikke på noget tidspunkt ophører i 3 på hinanden følgende år. Driftsmæssig udnyttelse kræver, at der er dyr på produktionsarealerne svarende til mindst 50 % af det mulige ifølge dyrevelfærdskravene.

På vegne af Teknik- og Miljøudvalget

Ivan Thesbjerg
Afdelingsleder
Land og Vand, Landbrug
Ringkøbing-Skjern Kommune

Poul Bennetzen
Land og Vand, Landbrug
Ringkøbing-Skjern Kommune

Kopi af udkast til miljøtilladelse er sendt til:

Ansøger:

- Ejer af husdyrbruget på Sønderskovvej 10, 6900 Skjern

Konsulent:

- Sagro I/S v. Helle Borum, Birk Centerpark 24, 7400 Herning, e-mail:hbo@sagro.dk

Ejere og beboer af boliger/bygninger inden for konsekvensradius på 690 meter + matrikulære naboer til matrikel nr. 63 Borris sønderland, Sdr. Borris

- Se bilag 2

Kopi af miljøtilladelse er sendt til:

- Konsulent Sagro I/S v. Helle Borum, Birk Centerpark 24, 7400 Herning, e-mail:hbo@sagro.dk
- Ringkøbing-Skjern museum, Arkæologisk Afdeling v/Torben Egebjerg, e-mail: post@arkvest.dk
- Det økologiske Råd, 2200 København N, e-mail: husdyr@ecocouncil.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, e-mail: natur@dof.dk, ringkoebing-skjern@dof.dk
- Sundhedsstyrelsen, e-mail:senord@sst.dk
- Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, Vormstrupvej 2, 7540 Haderup, e-mail: nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
- Danmarks Naturfredningsforenings Lokalkomité for Ringkøbing-Skjern Kommune, e-mail: dnringkoebing-skjern-sager@dn.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, Skyttevej 4, 7182 Bredsten, e-mail: post@sportsfiskerforbundet.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, e-mail: lbt@sportsfiskerforbundet.dk,
- Friluftsrådet Midt-Vest, e-mail: midtvestjylland@friluftstraadet.dk

Miljøvurderingen

I henhold til husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen skal Kommunalbestyrelsen ved afgørelsen om miljøtilladelse efter § 16 b i husdyrbrugloven vurdere, om den ansøgte etablering, udvidelse eller ændring af husdyrbruget kan indebære væsentlig virkning på miljøet, herunder i forhold til omgivelsernes sårbarhed og kvalitet, i forhold til navnlig

1) landskabelige værdier,

2) natur med dens bestande af vilde planter og dyr og deres levesteder, herunder områder, der er beskyttet mod tilstandsændringer eller fredet, udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde eller udpeget som særlig sårbart over for næringsstofpåvirkning,

3) jord, grundvand og overfladevand, og

4) lugt-, støj-, rystelses-, støv-, flue-, transport- og lysgener, uhygiejniske forhold, affaldsproduktion m.v.

Kommunalbestyrelsen skal ved vurderingen inddrage alle etableringer, udvidelser og ændringer af husdyrbruget, der er godkendt, tilladt eller afgjort efter anmeldelse inden for de seneste 8 år før

kommunalbestyrelsens afgørelse.

Erhvervsmæssigt nødvendig for ejendommens drift som landbrugsejendom.

Ansøgningen omfatter en regulering af husdyrbruget efter den nye miljølovgivning, med godkendelse af produktionsarealer fremfor antallet af dyr, idet dette ifølge ansøger giver større fleksibilitet i produktionen. Der opføres således ikke nye bygninger på ejendommen.

Beskrivelse af husdyrbruget

Ansøgt drift

Stalde og produktioner Ansøgt drift						
Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Ventilation	Kildehøjde	Produktion	Antal måneder udegående	Produktionsareal (m ²)
2. Slagtesvinestalde	1267	Blandet ventilation	6 m	(#352048) Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67%)	0	957
1. Klimastalde	1255	Mekanisk ventilation	6 m	(#352146) Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv	0	933
Sum						1890

Ansøger har foretaget opmåling af produktionsarealer.

Ansøger har fratrukket gangarealer som produktionsarealer men ikke inventar og krybber.

Bemærkning

Kommunen vurderer, at ansøger burde have fratrukket krybber og inventar, idet områder hvor dyrene ikke kan opholde sig og/eller ikke har mulighed for at gødningsafsætte, ikke skal medregnes som produktionsareal. Det vurderes dog som en bagatel i denne ansøgning.

Nudrift

Stalde og produktioner Nudrift						
Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Ventilation	Kildehøjde	Produktion	Antal måneder udegående	Produktionsareal (m ²)
2. Slagtesvinestalde	1267	Blandet ventilation	6 m	(#352163) Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67%)	0	957
1. Klimastalde	1255	Mekanisk ventilation	6 m	(#352165) Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv	0	933
Sum						1890

Produktionsarealer i nudrift er identisk med ansøgt drift.

Tidligere godkendelser:

- 24-03-2017 Afgørelse af anmeldelse på skift mellem dyretyper i eksisterende stalde

Bemærkning

Anmeldelsen fra 2017 er delvist udnyttet, idet halvdelen af staldanlægget er ændret til klimastalde til smågrise.

8-års drift

Stalde og produktioner 8 års drift 2009						
Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Ventilation	Kildehøjde	Produktion	Antal måneder udegående	Produktionsareal (m ²)
2. Slagtesvinestalde	1267	Blandet ventilation	6 m	(#352164) Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67%)	0	957
1. Klimastalde	1255	Mekanisk ventilation	6 m	(#352166) Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67%)	0	933
Sum						1890

Produktioner med miljøteknologi

ingen

Gødningsofbevaringsanlæg

Opbevaringslagre					
Navn	Lagertype	Yderligere oplysninger	Bedste tilgængelige opbevaringsteknik	Dimension	Areal (m ²)
Ansøgt drift					
Gylletank (1)	Flydende				707
Gylletank (2)	Flydende				724
Nudrift					
Gylletank (1)	Flydende				707
Gylletank (2)	Flydende				724
8 års drift					
Gylletank (1)	Flydende				707
Gylletank (2)	Flydende				724

Husdyrbruget har fra 8-års driften til i dag benyttet 2 gyllebeholdere på hhv. 3.200 m³ og 3.235 m³.

Opbevaringsanlæg med miljøteknologi

Lagernavn	Beskrivelse af miljøteknologi	NH ₃ -N effekt (%)
Ansøgt drift		
Gylletank (1)	Telt	50,0
Gylletank (2)	Telt	50,0
Nudrift		
Gylletank (1)	Telt	50,0
Gylletank (2)	Telt	50,0
8 års drift		
Gylletank (1)	Telt	50,0
Gylletank (2)	Telt	50,0

De 2 gyllebeholdere har fra 8-års driften til ansøgt drift været overdækket med telt der medfører en ammoniakreduktionseffekt på 50% fra hver beholder.

Lagerregnskab og opbevaringskapacitet

Opbevaringsanlæg	Opførsels år / 10 års beholder- kontrol	Kapacitet (m ³)	Overfladeareal (m ²)	Teknologi
Gylletank 1	1997/2017	3.200	707	Overdækning
Gylletank 2	2006/2016	3.200	724	Overdækning
I alt		6.400		

Tabel 2. Opbevaringsanlæg til husdyrgødning.

Flydende husdyrgødning omfatter gylle og hvad, der i øvrigt ledes til gylleanlægget i form af vaskevand mv.

Den flydende husdyrgødning fra staldene pumpes via fortanken til gyllebeholder. I fortanken er der en elpumpe, der pumper gyllen via jordledning til gyllebeholder. Gyllebeholderne tømmes vha. sugekran på gyllevogn.

Ejendommen leverer gylle til Biogasanlægget på Arnborgvej og får kun den mængde retur på ejendommen, som der er plads til. Resten beholdes på biogasanlægget. Dermed er der tilstrækkeligt kapacitet.

Med denne godkendelse følger der en fleksibilitet i antallet og sammensætningen af dyreholdet. Det er derfor ikke muligt på nuværende tidspunkt at lave en nøjagtig kapacitetsberegning. Der vil dog til en hver tid, være en opbevaringskapacitet til minimum 9 måneder for den flydende husdyrgødning, jf. husdyrgødningsbekendtgørelsen § 11 stk. 2.

Lokalisering

Forbudszoner

Indenfor forbudszonerne må der ikke etableres nybyggeri (husdyranlæg og gødnings- og ensilageopbevaringsanlæg) eller udvidelser/ændringer i eksisterende bygninger, der medfører forøget forurening.

Område	Afstandskrav	Afstand målet fra nybyggeri/bygning, hvor ændringen eller udvidelsen sker
By - og sommerhuszoner	50 meter	Ikke relevant
Lokalplanområder	50 meter	Ikke relevant
Nabobeboelsesbygninger	50 meter	Ikke relevant
Afstand til kategori 1-natur og kategori 2-natur*	10 meter	Ikke relevant

* Ensilageopbevaringsanlæg er ikke omfattet af kravet

Der foretages ikke nybyggeri eller ændringer/udvidelser i de eksisterende bygninger.

Afstandskrav

Til husdyranlæg generelt (stald, opbevaringslager og/eller ensilage- opbevaringsanlæg) er der faste afstandskrav for at beskytte imod forurening eller væsentlige gener fra anlæggene.

Afstandskravene gælder kun for nybyggeri, og eksisterende anlæg er derfor ikke omfattet af bestemmelsen.

Type	Afstandskrav (m)	Mindste afstand til anlæg (m)
Vandforsyning til < 10 ejendomme	25	Ikke relevant
Vandforsyning til > 10 ejendomme	50	Ikke relevant
Vandløb, dræn og søer * ¹	15	Ikke relevant
Offentlig vej, privat fællesvej	15	Ikke relevant
Levnedsmiddelvirksomhed	25	Ikke relevant
Beboelse på samme ejendom * ²	15	Ikke relevant
Naboskel	30	Ikke relevant

*¹ Fra åbne vandløb og til søer med et areal, der er større end 100 m² skal der være mere end 100 meter til opbevaringsanlæg for flydende husdyrgødning.

*² Ensilageopbevaringsanlæg er ikke omfattet af kravet

Da der ikke foretages nybyggeri eller ændringer/udvidelser i de eksisterende bygninger er ovenstående afstandskrav ikke gældende.

Anlægget vurderes derfor placeringsmæssigt, ikke at give væsentlige gener for omgivelserne eller væsentlig risiko for forurening.

Beskyttelseslinjer

Naturbeskyttelseslovens bestemmelser om bygge- og beskyttelseslinjer skal sikre, at de nærmeste omgivelser ved søer og åer samt omkring fortidsminder, skove og kirker friholdes for bebyggelse eller andre væsentlige landskabelige indgreb.

Der er ved behandlingen af sagen taget stilling til nedenstående beskyttelseslinjer, og det er med X angivet, om nybyggeri på ejendommen ligger indenfor eller udenfor linjerne.

Beskyttelseslinje	Indenfor (x)	Udenfor (x)	Beskyttelseslinje	Indenfor (x)	Udenfor (x)
Klitfredede arealer		x	Skove		x
Strand		x	Fortidsminder		x
Søer		x	Kirker		x
Vandløb	x				

En del af husdyrbruget ligger inden for åbeskyttelseslinjen. Men uden for de øvrige over for nævnte beskyttelseslinjer.

Da der ikke foretages nybyggeri eller ændringer/udvidelser i de eksisterende bygninger vurderer Ringkøbing-Skjern kommune, at husdyrbrugets anlæg ikke er i modstrid med de hensyn, der skal tages i forhold til ovennævnte emner.

Samlet vurdering af lokalisering

Idet husdyrbruget ligger udenfor forbudszoner, alle afstandskrav er overholdt og anlæggets placering ikke er i strid med beskyttelseslinjer, er det Ringkøbing-Skjern kommunes vurdering, at husdyrbruget ikke placeringsmæssigt vil give anledning til væsentlige gener for omgivelserne eller væsentlig risiko for forurening.

Påvirkning af landskab

Husdyrbruget ligger uden for de områder, som i kommuneplanen er udpeget som geologiske interesseområder, bevaringsværdige landskaber og værdifulde kulturmiljøer men inden for større uforstyrrede landskaber

Større uforstyrrede landskaber

Husdyrbruget ligger inden for et større uforstyrret landskab. Målsætningen for et større uforstyrret landskab er at landskabet så vidt muligt skal friholdes for nye større tekniske anlæg, som veje, master, større virksomheder, byudvikling mv., der kan have en stor syns- og støjmessig indvirkning på omgivelserne. Landbrugsbyggeri vurderes som udgangspunkt ikke at være et større teknisk anlæg.

Landskabsvurdering

Husdyrbruget ligger i landskabstypen Skjern Enge Landbrugsslette.

Skjern Enge Landbrugsslette omfatter en række adskilte underområder, som er en del af en stor smeltevandslette. Landskabsområdet er opdelt af smeltevandsdale og en central hedeslette. Tilsammen fremstår underområderne med sammenhængende kendetegn.

Landskabsområdet består af et lavtliggende fladt terræn og ligger i overgangen til højereliggende bakkeøer mod nord og syd.

Landbrugssletten består af dyrkede marker med spredt beliggende gårde og landsbyer. Markerne er delvist afgrænset af hegn, og småbevoksninger og mindre plantager ligger spredt i landskabet. Landbrugssletten er desuden præget af drænkanaler.

Der er begrænsede udsigter i landskabet på grund af det lavtliggende flade terræn og beplantningen. I det nordlige område er terrænet svagt hævet og mindre præget af bevoksning. Her er der en særlig udsigt over Skjern Ådal.

Landskabsområdet rummer flere tekniske anlæg og har generelt visuelle påvirkninger fra de omgivende landskabsområder.

Der er afgrænset ét delområde, da landskabskarakteren her er anderledes end det øvrige landskab. Lundenæs Lavbund fremstår med lavbundskarakter og afgrænsede enge og ligger i det nordlige område af landskabsområdet.

Bygningsbeskrivelse

Der opføres ikke nybyggeri i forbindelse med ændringen af dyreholdet. Husdyrbruget vil derfor fremstå uændret.

Beplantning:

Husdyrbruget er i alle retninger delvis skjult af eksisterende læhegn. Dette medfører, at der ikke er direkte indkik til husdyrbruget.

Beplantning udgør et betydningsfuldt element ved at relatere et bygningsanlæg til landskabet og visuelt binde det til jordoverfladen og skabe et harmonisk anlæg.

Især beplantningen op til og omkring bygningerne har betydning for helhedsbilledet i forhold til omgivelser og landskabet. Sammen med stillingtagen til materialer og farver er beplantning vigtigt for staldanlægs miljø ude og inde samt for den visuelle opfattelse af byggeriet i sig selv og i tilknytning til dets omgivelser.

Af hensyn til landskabets nuværende udseende og beplantningsstrukturer omkring husdyrbrugets anlæg bør beplantning omkring anlægget bevares.

Samlet vurdering af påvirkningen af landskab

Det er på baggrund af ovenstående Ringkøbing-Skjern Kommunes samlede vurdering, at det ansøgte husdyrbrug ikke er i modstrid med ønsket om at bevare det åbne landskab og beskytte de landskabelige hensyn, der er beskrevet i kommuneplanens retningslinjer for udviklingen af Ringkøbing-Skjern Kommune. Husdyrbruget vurderes således, hverken at skæmme landskabet, have synlige langtrækkende konsekvenser for landskabet, eller på anden vis påvirke de landskabelige værdier væsentligt.

Påvirkning af vilde planter og dyr.

Ammoniak påvirkning af natur

Påvirkningen af natur med dens bestande af vilde planter og deres levesteder, herunder områder, der er beskyttet mod tilstandsændringer eller fredet, udpeget som internationalt

naturbeskyttelsesområde eller udpeget som særlig sårbart over for næringsstofpåvirkning vurderes på baggrund af følgende

Den maksimale tilladte totaldeposition af ammoniak på ammoniakfølsomme natur-områder omfattet af § 7 stk. 1, nr. 1 og 2, i bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

Den maksimale tilladte merdeposition af øvrige ammoniakfølsomme naturområder efter konkret vurdering, jf. § 27, stk. 1, i bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

Kategori 1-Natur

§ 7, stk. 1, nr. 1, omfatter nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper beliggende inden for Internationale Naturbeskyttelsesområder. De Natura 2000-naturtyper, som omfattes af § 7, stk. 1, nr. 1, er afgrænset til de ammoniakfølsomme Natura 2000-naturtyper, som indgår i udpegningsgrundlaget for området og er kortlagte af Naturstyrelsen i forbindelse med Natura 2000 planlægningen. Desuden omfatter § 7, stk.1, nr. 1 heder og overdrev indenfor Internationale Naturbeskyttelsesområder, som er beskyttet efter naturbeskyttelsesloven § 3.

Kategori 2-Natur

§ 7, stk. 1, nr. 2, omfatter nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper, der er beliggende uden for Internationale Naturbeskyttelsesområder. Det drejer sig om naturtyperne: Højmoser, lobeliesøer, samt heder større end 10 ha, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 og overdrev større end 2,5 ha, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3.

Kategori 3-Natur.

For ammoniakfølsomme naturtyper, som ikke er omfattet af ovenstående Kategori 1- og 2-Natur, skal kommunen foretage en konkret vurdering af, om der skal fastsættes krav.

Kommunen skal konkret vurdere, følgende beskyttede ammoniakfølsomme naturtyper uden for de Internationale Naturbeskyttelsesområder, der ikke er omfattet af § 7 stk. 1, nr. 1 og 2: Det drejer sig om heder, moser og overdrev, som er beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3.

Kommunen skal også konkret vurdere ammoniakfølsomme skove, der ligger uden for de Internationale Naturbeskyttelsesområder.

Ved den konkrete vurdering af, om der er tale om særlige regionale, eller lokale naturinteresser og ved vurdering af, om der skal stilles krav til den maksimale N-merdeposition på naturområder omfattet af Kategori 3-Natur, skal kommunen inddrage følgende fire kriterier:

1. Det aktuelle naturområdes status i kommuneplanen, herunder særligt, om det aktuelle ammoniakfølsomme naturområde er omfattet af kommuneplanens udpegning af særligt værdifulde naturområder, rekreative områder og/eller værdifulde kulturmiljøer, samt kommuneplanens retningslinjer for varetagelsen af naturbeskyttelsesinteresserne, de rekreative interesser og de kulturhistoriske interesser.
2. Om de aktuelle områder er omfattet af fredning, handleplan for naturpleje, eller anden planlagt naturindsats.
3. Det aktuelle naturområdes naturkvalitet.
4. Kvælstofbidrag fra området fra andre kilder (fx markbidrag), herunder, for så vidt angår skove, om de gødskes.

Kravene til ammoniakdepositionen er forskellige i de tre kategorier. Kravene fremgår af nedenstående tabel. Med »totaldeposition« menes ammoniakdepositionen fra stald og lager fra hele husdyrbruget (både fra den ansøgte og eksisterende drift), mens der med »merdeposition« menes ændringen i ammoniakdepositionen fra husdyrbrugets anlæg (stald og lager), som følge af det ansøgte.

Naturtyper	Fastsat beskyttelsesniveau
Kategori 1. § 7 stk. 1, nr. 1	Max. totaldeposition afhængig af antal husdyrbrug i nærheden*): 0,2 kg N/ha/år ved > 1 husdyrbrug 0,4 kg N/ha/år ved 1 husdyrbrug 0,7 kg N/ha ved 0 husdyrbrug.
Kategori 2. § 7 stk. 1, nr. 2	Max. totaldeposition på 1,0 kg N/ha pr. år
Kategori 3. Heder, moser og overdrev, som er beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3 og ammoniakfølsomme skove.	Max. merdeposition på 1,0 kg N/ha pr. år. Kommunen kan tillade en merdeposition, der er større end 1,0 kg N/ha pr. år, men ikke stille krav om mindre merdeposition end 1,0 kg N/ha pr. år.

Påvirkningen af nærmeste Kategori 1-Natur

Naturtype	Afstand fra anlæg (meter)	Retning fra husdyrbruget	Merbelastning Kg N/ha (ansøgt i forhold til :)		Totaldeposition Kg N/ha/år	Kumulation
			8-års drift	Nudrift		
4. Habitatnatur	599	Nordvest	-0,1	0,0	0,2	1
3. Hede	411	Øst	-0,3	0,0	0,5	0
1. Surt overdrev	519	Øst	-0,2	0,0	0,5	0

De nærmeste Kategori 1-Naturområder ligger henholdsvis nordvest og øst for ejendommen.

Nordvest

De nærmeste Kategori 1 natur er habitatnatur (hængesæk). Naturområdet ligger 321 meter nordvest fra de nærmeste anlæg på husdyrbruget.

Tålegrænsen for hængesæk vurderes til at være mellem 10-15 kg N/ha/år

Ringkøbing-Skjern Kommune er allerede belastet med atmosfærisk kvælstof, der kan udgøre en trussel for den beskyttede natur. Denne belastning kaldes baggrundsbelastningen og er ifølge Nationalt Center for Miljø og Energi (DCE) i 2018 beregnet til 12,9 kg N/ha/år i området omkring naturarealet.

En beregning af ammoniakdepositionen fra det samlede produktionsanlæg til naturområdet viser en totaldepositionen til habitatnatur (hængesæk) på 0,2 kgN/ha/år.

Da den totale ammoniakbelastning fra det samlede ansøgte anlæg på kategori 1 naturområdet ligger under/er lig med 0,2 kg N pr. ha. år, er det ikke påkrævet, at vurdere nærmere på eventuel kumulation med andre husdyrbrug.

Beskyttelsesniveauet for de 2 kategori 1 naturområder er derfor overholdt.

Øst

De nærmeste Kategori 1 natur er hede og surt overdrev. Naturområderne ligger henholdsvis 411 meter og 519 meter øst fra de nærmeste anlæg på husdyrbruget.

Tålegrænsen for heden og surt overdrev vurderes til at være mellem 10-20 kg N/ha/år

Ringkøbing-Skjern Kommune er allerede belastet med atmosfærisk kvælstof, der kan udgøre en trussel for den beskyttede natur. Denne belastning kaldes baggrundsbelastningen og er ifølge Nationalt Center for Miljø og Energi (DCE) i 2018 beregnet til 12,9 kg N/ha/år i området omkring naturarealet.

En beregning af ammoniakdepositionen fra det samlede produktionsanlæg til de 2 naturområder viser en totaldepositionen på 0,5 kgN/ha/år.

Kommunen har undersøgt antallet af husdyrbrug over 15 DE ud fra kumulationsmodellen (husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, Bilag 3) i nærheden af naturområdet og der er 0 husdyrbrug inden for de fastlagte afstande.

Det medfører, at beskyttelsesniveauet ligger på 0,7 kg N/ha/år. Beskyttelsesniveauet er hermed overholdt til de 2 naturområder.

Påvirkningen af nærmeste Kategori 2-Natur

I kraft af den store afstand til området (mere ned 3 km), er det vurderet, at udvidelsen, samt det samlede husdyrbrug, ikke vil medføre en væsentlig ammoniakpåvirkning af det nærmeste Kategori 2-Natur.

Kommunen vurderer samtidig, at der ikke er andre kategori 2 naturområder, som vil blive væsentlig påvirket af udvidelsen af husdyrbruget. Det begrundes i de meget store afstande til de andre kategori 2 naturområder.

Påvirkningen af nærmeste Kategori 3-Natur og øvrig natur

De nærmeste kategori 3 naturområder der er registreret er moser/enge/søer og potentielt ammoniakfølsomme skove. Moser, heder, enge, strandenge, søer og overdrev er omfattet af § 3 i Naturbeskyttelsesloven, som beskytter disse naturområder imod tilstandsændringer.

Kategori 3 natur er heder under 10 ha, overdrev under 2,5 ha, samt moser og ammoniakfølsomme skove.

Kategori 3-naturområderne og øvrigt §3 beskyttet natur indenfor 1.000 meter fra staldanlægget er angivet i tabellen nedenfor:

Naturtype	Afstand fra anlæg	Retning fra husdyrbruget	Merbelastning Kg N/ha (ansøgt i forhold til :)	
			8-års drift	Nudrift
9. Eng	103	Nord	-1,5	0,0
8. Mose (SØ)	536	Sydøst	-0,1	0,0
7. Mose (S)	379	Syd	-0,1	0,0
6. Mose	105	Vest	-2,5	0,0
Potentielt ammoniakfølsomme skovområder	570	Sydøst	-	-
Søer/vandhuller	150	Vest	-	-

Beskyttelsesniveauet for Kategori 3-Natur er fastsat til en merbelastning på 1,0 kg N/ha/år med mulighed for, at der kan tillades en højere merdeposition, hvis kommunen vurderer, at det konkrete naturområde kan tåle det.

Idet merbelastningen til Kategori 3-Natur områderne ligger under 1,0 kg N/ha/år, er beskyttelsesniveauet overholdt til Kategori 3-Natur.

Potentielt ammoniakfølsomme skov:

Der er registreret potentielt ammoniakfølsomme skov – naturlig lysåben tilgroet areal ca. 570 sydøst for husdyrbruget. Ammoniakfølsomme naturligt tilgroet lysåbne skove, er skove, der er vokset op af sig selv på et naturareal fx tidligere hede, mose eller overdrev. Dette bygger på en analyse af § 3 beskyttede arealer, med et trækronedække på ned til 10-20 %.

Kommunen vurderer, at merbelastningen fra projektet til skoven vil ligger under 1 kg/N/ha/år og derfor ikke vil medføre en ændring af skovens tilstand.

Baggrunden er, at beregningen til §3 mosen 536 meter sydøst for ejendommen viser en merbelastning på 0,0 kgN/ha/år. Beregning er foretaget i en mindre afstand til husdyrbruget, samt i samme retning som den potentielle ammoniakfølsomme skov er beliggende.

Øvrig natur omkring anlægget:

Inden for 300 meter fra staldanlægget forekommer derudover vandhuller/enge, som ikke er Kategori 3-Natur, men § 3-beskyttet natur.

Eng

Ferske enge er beskyttet af naturbeskyttelseslovens §3 om forbud mod tilstandsændringer. Ferske enge omfatter naturenge og kulturenge. Det betyder, at en aktivitet, som vil medføre en tilstandsændring af en §3-beskyttet eng, som udgangspunkt ikke kan tillades uden dispensation. Enge kan være mere eller mindre påvirket af gødning fra græssende dyr og eventuelt tilførsel af gødningsprodukter, samt påvirkning fra nærliggende marker i omdrift.

Det medfører, at mange enge er næringsberigede og kun få enge er moderat næringsfattige. Tålegrænsen for enge varierer på baggrund af disse forhold, men generelt kan der anvendes en vejledende tålegrænse på 20 kg N/ha/år.

Der er beregnet en merbelastning med ammoniak på 0,0 kg N/ha/år til den nærmest eng der ligger ca. 103 meter for husdyrbruget. Idet merbelastningen ligger under 1,0 kg N/ha/år, vurderer kommunen, at merbelastningen er så minimal, at den ikke vil medføre biologiske ændringer af naturtypens tilstand.

Søer og vandhuller:

Søer og vandhuller over 100 m² er omfattet af naturbeskyttelseslovens §3 om forbud mod tilstandsændringer. Søer og vandhuller påvirkes af tilførsel af næringsstoffer fra nærliggende markområder i omdrift. Udgravning og oprensning af søer og vandhuller er som udgangspunkt ikke tilladt uden en dispensation. Det samme gælder aktiviteter, som vil ændre vandhullets vandstand.

De fleste vandhuller beliggende i agerlandet er næringspåvirkede i større eller mindre grad gennem diffus tilførsel af næringsstoffer fra nærliggende marker i omdrift. Det betyder, at de fleste vandhuller er eutrofe, bortset fra enkelte vandhuller, som ligger sammen med heder eller i skovområder, hvor de ikke påvirkes med næringsstoffer.

Idet vandhullerne ligger omgivet af marker i omdrift, er det kommunens vurdering, at vandhullerne er næringspåvirket. Ammoniak påvirkningen fra luften vil være af uvæsentlig betydning for vandhullerne, idet bidraget fra markerne er væsentligt større end det der afsættes fra luften.

På baggrund af ovenstående vurderer kommunen, at ændringen af husdyrbruget ikke vil medføre påvirkning af søer/vandhuller.

Påvirkning af bilag IV-arter

EU-medlemslandene skal, i henhold til Habitatdirektivets artikel 12, indføre en streng beskyttelse af en række dyre- og plantearter, uanset om de forekommer inden for et af de udpegede habitatområder, eller udenfor. Disse arter fremgår af Habitatdirektivets bilag IV.

For dyrearterne, er der bl.a. forbud imod beskadigelse, eller ødelæggelse af yngle-, eller rasteområder og imod forsætlig forstyrrelse af arterne, i særdeleshed i perioder, hvor dyrene yngler, udviser yngelpleje, overvintrer, eller vandrer.

For plantearterne er der bl.a. forbud i mod forsætlig plukning, indsamling, afskæring, oprivning med rod, eller ødelæggelse af disse vildtvoksende planter i naturen.

Følgende dyrearter kan tænkes, at forekomme i Ringkøbing-Skjern Kommune:

- Småflagermus, Markfirben, Odder, Spidssnudet frø og Strandtudse, samt visse vandtilknyttede insekter. Arterne er næppe tilknyttet driftsbygningerne, men nedenstående arter kan muligvis have levested, fødesøgningsområde, eller opholdssted i habitater tilknyttet, eller i nærheden af udbringningsarealerne:
- Småflagermus: Ud fra småflagermus' levevis vurderes det, at de ikke påvirkes negativt af driften af husdyrbruget.
- Odder: Kan forekomme i nærområdet i tilknytning til vandløb, sø eller fjord, men er med sin levevis næppe truet af driften af husdyrbruget.
- Bæver: Kan forekomme i nærområdet i tilknytning til vandløb eller søer, men er med sin levevis næppe truet af driften af husdyrbruget. Har sin hovedaktivitet i et kerneområde, hvor dæmninger og bæverbo kan observeres - som oftest nær pilebuske, birk, bævreasp og røn.
- Ulv: Kan forekomme i nærområdet i tilknytning til større skov- og hedeområder med en stor bestand af krondyr. Foretrækker tyndt befolkede områder, men er med sin levevis næppe truet af driften af husdyrbruget.
- Markfirben: Er udbredt i store dele af landet, men trues næppe af driften af husdyrbruget.
- Visse vandtilknyttede insekter, heriblandt grøn kølleguldsmed: Kan være tilknyttet nærområdets vandhuller og fugtige arealer. Der foreligger dog ingen aktuelle registreringer. Disse påvirkes negativt, når vandmiljøerne næringsstofberiges, eller gror til.
- Spidssnudet frø og strandtudse: Kan forekomme i nærområdets vandhuller og fugtige arealer. Der foreligger ingen aktuelle registreringer. Padder påvirkes negativt, når vandmiljøerne næringsstofberiges eller ændrer karakter.

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer på grundlag af det oplyste:

- At der i forbindelse med projektets gennemførelse ikke vil ske øvrige ændringer i arealanvendelsen, som vil være væsentlige for Bilag IV-arters trivsel
- At driften af husdyrbruget, samlet set, ikke vil medføre beskadigelse, eller ødelæggelse af yngle-, eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er optaget i EF-habitatdirektivets bilag IV, litra a, samt ikke vil medføre ødelæggelse af de plantearter, som er optaget på EF-habitatdirektivets Bilag IV, litra b

Samlet vurdering af påvirkningen af vilde planter og dyr

De generelle beskyttelsesniveauer er i forhold til Kategori 1-, 2- og 3-Natur overholdt. Der ligger ingen stalde, eller lagre inden for 10 meter til Kategori 1-, 2- og 3-Natur.

Overholdelsen af BAT-emissionskravet til ammoniak og det generelle beskyttelsesniveau beskytter, som udgangspunkt, de kvælstoffølsomme naturtyper tilstrækkeligt mod kvælstofpåvirkning fra husdyrbrugets produktionsanlæg.

Den reelle ammoniakudledning fra husdyrbrugets anlæg vil afhænge af flere forhold, men ammoniakudledningen vil især kunne minimeres ved grundig og hyppig rengøring af overflader, som husdyrgødningen afsættes på.

I forhold til påvirkningen af bilag IV-arter vurderer Ringkøbing-Skjern Kommune, at husdyrbruget – ved overholdelse af de til enhver tid gældende generelle miljøregler og af de øvrige opstillede vilkår for miljøtilladelsen - drives således, at påvirkningen på omgivelserne med luftbåren kvælstof fra produktionsanlægget minimeres til et acceptabelt niveau.

Det vurderes at ammoniakudledningen fra produktionsanlægget i sig selv og sammen med andre nærliggende husdyrbrug ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af de omkring liggende naturområder.

Endvidere vurderes det at det ikke på et konkret eksperimentelt videnskabeligt grundlag kan dokumenteres, at ammoniakpåvirkningen fra husdyrbruget vil medføre en påviselig biologisk ændring af egnens naturområder.

Påvirkning af jord, grundvand og overfladevand

Reguleringen af arealer til udbringning af husdyrgødning sker gennem generelle regler uden krav om forudgående tilladelse. Miljøvurderingen omfatter derfor alene den påvirkning som husdyrbrugets anlæg og aktiviteter derpå kan medføre.

Generelt er husdyrbrugets anlæg omfattet af kravene i husdyrgødningsbekendtgørelsen og ved Ringkøbing-Skjern Kommunes miljøtilsyn på husdyrbrugene føres der tilsyn med overholdelsen af bekendtgørelsen. Der er mulighed for, at der i tilladelser efter [§ 16 b](#) i husdyrbrugsloven kan fastsættes vilkår, der er mere vidtgående end bekendtgørelsens regler.

Påvirkning fra staldanlæg:

Generelt skal husdyranlæg, herunder stalde, læskure m.v., være indrettet således, at forurening af grundvand og overfladevand ikke finder sted. Tilsvarende gælder for løbegårde og lignende, hvor der er en sådan koncentration af dyr, at næringsstofferne fra husdyrgødningen set over en årrække ikke kan udnyttes på arealet.

Det er kommunens vurdering, at når staldene er etableret med fast bund eller gulve udført af bestandige materialer, som er uigennemtrængelige for fugt, og som kan modstå påvirkningerne fra dyrene og de anvendte redskaber, vil der ikke være en påvirkning af jord, grundvand eller overfladevand fra staldanlægget.

Staldene er desuden indrettet med et afløbssystem til opsamling af flydende husdyrgødning og restvand.

Påvirkning fra gødningsopbevaringsanlæg:

Generelt skal husdyrgødning føres fra stalden til opbevaringsanlæg, som er etableret og drives i henhold til husdyrgødningsbekendtgørelsens krav. Husdyrgødningsbaseret kompost med et tørstofindhold på mindst 30 pct. må dog også oplagres i marken (markstakke) efter husdyrgødningsbekendtgørelsens regler.

Ansøger oplyser, at ejendommen leverer gylle til biogasanlægget på Arnborgvej og får kun den mængde retur på ejendommen, som der er plads til. Resten beholdes på biogasanlægget. Dermed er der tilstrækkeligt kapacitet til at den lagrede gylle kan udbringes i perioder, hvor der er optimale vækstbetingelser for den voksende afgrøde. Tanken tømmes ca. en gang årligt for inspektion og vedligeholdelse, og er tilmeldt de lovpligtige regelmæssige eftersyn, hvilket betyder at tankene hvert 5/10 år bliver kontrolleret for om der skulle være tegn på begyndende utætheder.

Påvirkning fra foderopbevaringsanlæg:

Svinefoderet opbevares i de to udendørs amerikanersiloer samt i foderlade og foderrum.

Håndtering af spildevand, restvand og saftafløb

På et husdyrbrug kan der være forskellige typer af brugt vand og saft fra foder og husdyrgødning, som skal håndteres på forskellige måder. Definition af type, krav dertil og beskrivelse af den aktuelle håndtering på Sønderskovvej 10, 6900 Skjern er samlet i nedenstående tabel.

Sanitært spildevand
Definition og krav: Afløb fra toilet og køkken i driftsbygninger, skal afledes til et godkendt spildevandssystem. Der skal ansøges om særskilt godkendelse.
Håndtering på husdyrbruget: Der er toilet i forbindelse med staldbygningerne. Toilet og afløb er tilkoblet særskilt trixtank
Regnvand
Definition og krav: Tagvand og vand fra befæstede arealer, som ledes direkte til dræn/faskine i stedet for spildevandssystem. I forhold til de befæstede arealer forudsætter dette, at der ikke er væsentlig risiko for spild af olie eller andre forurenende stoffer på de befæstede arealer. På landbrugsejendomme kan vandet fra tagflader og befæstede overflader afledes til nedsivning eller til vandløb. Alle ændringer af eksisterende afløb skal som udgangspunkt godkendes. Hvis der er øget areal med tagflader eller befæstede arealer hvor vandet afledes til nedsivning skal der søges om en nedsivningstilladelse hos Ringkøbing-Skjern Kommune. Hvis der er øget areal med tagflader eller befæstede arealer med afledning til vandløb, herunder dræn og grøfter, skal der søges om en udledningstilladelse hos Ringkøbing-Skjern Kommune.
Håndtering på husdyrbruget: Tagvand løber via regnvandsbrønde til samlebrønd hvorfra det ledes direkte i Skjern Å.

Spildevand fra vaskeplads

Definition og krav:

Spildevand fra vask af landbrugsmaskiner skal opsamles i gyllebeholder eller anden godkendt beholder. Alternativt kan vask af landbrugsmaskiner ske i marken.

Håndtering på husdyrbruget:

Der opbevares ikke kemi på ejendommen. Al håndtering af pesticider/kemi foregår fra en af de andre ejendomme. Det betyder også, at marksprøjtningen rengøres på vaskeplads på en anden ejendom eller alternativt i marken.

Påvirkning fra opbevaring af bekæmpelsesmidler, olie og brændstof

Ansøger oplyser:

- *Olie*

På ejendommen anvendes der olie, i form af dieselolie og smørelie. Dieselolie anvendes til landbrugsmaskinerne i forbindelse med markarbejdet. Dieselolien opbevares i maskinhuset i to overjordiske tanke på hver 1.800 liter fra 2010. Begge tanke er placeret på fast bund uden afløb. Tankene er forsynet med en overfyldningsalarm, for at undgå en evt. jordforurening ved påfyldning af tankene. Smørelie anvendes til traktorer og maskiner, og opbevares i 200 liter tromler i maskinhuset, de er ligeledes placeret på fast bund uden afløb. Olieaffald afleveres på den kommunale modtagestation eller afhentes af godkendt firma.

- *Kemikalier*

På ejendommen anvendes der kemikalier hovedsagligt i form af pesticider og rengøringsmidler. Det er minimalt hvad der anvendes af rengøringsmidler. Ved vask af stalde anvendes iblødsætning og

højtryksrensere. Andre former for kemikalier der er klassificerede og mærket som giftige eller meget giftige opbevares i aflåst kemikalierum i maskinhuset. Nødvendige rengøringsmidler/kemikalier bruges op i ejendommens drift, hvorved der normalt ikke er kemikalieaffald til bortskaffelse. Hvis reglerne ændres så et kemikalie, der tidligere har været benyttet på ejendommen, bliver ulovligt at bruge, bortskaffes eventuelle rester hurtigst muligt til Kommunal Modtagestation.

- *Pesticider og kemikalier*

Der opbevares ikke kemi på ejendommen.

- *Medicin*

Bedriften er tilmeldt en sundhedsordning med dyrlægen, som kommer på besøg mindst en gang om måneden. Her udskriver dyrlægen den nødvendige medicin. Medicinen opbevares i et køleskab i stalden. Eventuelle medicinrester returneres til dyrlæge eller apotek. Det er dog sjældent at det sker, da alt det indkøbte opbruges. Skarpe og spidse genstande opbevares i lukket beholder i stalden, og afleveres til dyrlæge eller på kommunal genbrugsstation.

Ringkøbing-Skjern Kommune kan oplyse, at generelt skal opbevaring ske, så der ikke er risiko for at forurene jord, vandmiljø og grundvand. Det betyder i praksis, at der ikke må være afløb fra opbevaringsrum, med mindre det fører til en opsamlingsbeholder. Det betyder også, at gulvet skal være med tæt bund. Spild skal suges op med f.eks. kattegrus eller savsmuld og afleveres til en genbrugsstation.

Påvirkning af grundvand

Anlægget ligger i område med almindelige drikkevandsinteresser.

Håndtering og opbevaring af affald

Ansøger oplyser:

I den daglige drift vil der være en række affaldsprodukter til bortskaffelse via kommunale ordninger og modtagestationer. Affaldet tilstræbes opbevaret og bortskaffet i overensstemmelse med affaldsregulativerne for Ringkøbing-Skjern Kommune.

Dagrenovation samt pap og papir fra bedriften fyldes i affaldscontainer. Affaldscontaineren tømmes hver 14. dag via den kommunale ordning.

Forbrændingseget affald fra produktionen opbevares i maskinhuset, og som afleveres på den kommunale modtagestation løbende.

Ikke forbrændingseget affald (f.eks. eternit, glaserede fliser og tegl, imprægneret træ o.l.). Normalt forefindes der ikke "ikke forbrændingseget affald" på ejendommen, men i tilfælde af den type affald opstår, så bortskaffes det til kommunal genbrugsplads. Eventuelt jernaffald bortskaffes til skrothandler.

Øvrigt farligt affald som f.eks. lysstofrør, el-spærpærer, oliefiltre, batterier eller spraydåser indsamles i servicenum/værksted. Brugte batterier tages ofte med retur af leverandør. Andet leveres til kommunal modtagestation.

Affald opbevares og bortskaffes i overensstemmelse med gældende lovgivning og affaldsdirektiver, og det vurderes ikke at håndteringen heraf kan medføre risiko for forurening af miljøet.

Håndtering af unormale driftssituationer og uheld

Ansøger oplyser:

For at minimere risikoen for nedsivning af stoffer til grundvandet samt beskyttelse af det omgivende miljø, er der redegjort for procedure for håndtering af gylle, kemikalier og olie ved uheld på husdyrbruget.

Der er udarbejdet beredskabsplan for ejendommen.

Redegørelse for mulige uheld:

Umiddelbare risici for uheld i forbindelse med driften, der kan medføre en øget forurening, vil være: brand, uheld med eller ved gyllebeholdere, herunder f.eks. beskadigelse af gyllebeholdere ved strejfen eller påkørsel, eller på anden måde ved lækage eller overløb, der vil medføre udsivning af gylle. Eller spild af kemi eller olie. Kontrol med gødningsmængder, gødningsanvendelse, antal dyr etc. udføres efter gældende lovkrav (gødningsregnskab og husdyrindberetning) og kontrolleres af NaturErhverv. Anvendelse og udarbejdelse af mark-/gødningsplaner er et af hovedpunkterne i BAT-kravene. Det opfyldes til fulde. Det er et styringsredskab der sikrer, at afgrøderne gødes efter behov, at gødning tilføres markerne når vejret tillader det så næringsstofudledningen til det omgivende miljø minimeres.

Minimering af risiko for uheld

Hvis der sker spild af olie under påfyldning, eller hvis det der sker, ikke umiddelbart kan fjernes ved afgravning eller ved brug af sugemateriale (savsmuld eller grus), vil både Alarmcentral (tlf. 112) og Miljøvagt blive kontaktet. Hvis der er mistanke om, at olie eventuelt kan sive ud af tanken, vil tanken blive tømt for olie. Såfremt det drejer sig om en mængde, som ejer ikke selv har mulighed for at fjerne, vil enten brandvæsenet eller en slamsuger, der må tage imod olieaffald, blive kontaktet, så tanken kan blive tømt. Såfremt der er sket spild, der ikke kan fjernes, vil både Miljøvagten og Alarmcentralen (tlf. 112) blive kontaktet.

Der er ingen kemikalier på ejendommen.

Gyllebeholdere er underlagt 5/10-års kontrol, hvor en kontrollant kontrollerer beholderens tæthed og kabler over og under terræn. Der er gyllealarm på tankene og vold omkring dem. Derudover er gyllebeholdere placeret sådan, at den er under dagligt opsyn for eventuelle revner, rust på synlige kabler, gylleudsivninger og andet. Ved påkørsel eller strejfen af gyllebeholdere med maskiner eller andet vil eventuelle revner blive tilset med det samme og udbedret straks. Hvis revnen ikke kan udbedres ved egen hjælp, vil beholderproducenten blive kontaktet om assistance.

Gylletankene tømmes med selvlæssende gyllevogne påmonteret sugekran.

Minimering af gene og forurening ved uheld

Hvis gyllebeholderen skulle springe, vil alarmcentralen på tlf.: 112 blive kontaktet øjeblikkeligt.

Ved driftsuheld, hvor der er sket, eller hvor der er fare for at ske en større forurening af omgivelserne, vil alarmcentralen straks blive kontaktet på tlf.: 112.

Kommunens vurdering:

I forbindelse med denne miljøtilladelse, er der udarbejdet en beredskabsplan, der beskriver, hvorledes der skal reageres i unormale driftssituationer og i tilfælde af uheld med eks. gylle. Der er stillet vilkår om, at beredskabsplanen til en hver tid skal være ajourført.

Det er Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at udarbejdelse af en beredskabsplan tilskynder ansøger i at gennemgå bedriften og foretage en risikovurdering af, om der skal ændres i drift eller indretning, således at risikoen for uheld minimeres samt at omfanget af skaden ved uheld reduceres.

Samlet vurdering af påvirkningen af jord, grundvand og overfladevand

Beskyttelsen af jord, grundvand og overfladevand imod påvirkninger fra driften af husdyrbrug er reguleret i husdyrgødningsbekendtgørelsen, hvor der er generelle regler der skal overholdes, i forbindelse med etablering og drift af husdyrbrugets anlæg.

Overholdelsen af de generelle regler bliver kontrolleret gennem kommunens miljøtilsyn med husdyrbrugene, og der bliver ved hvert tilsyn foretaget en risikovurdering der anvendes til fastsættelse af tilsynsfrekvensen.

Der er til yderligere sikring imod forurening af jord, grundvand og overfladevand stillet vilkår til:

- Renholdelsen af de arealer der afleder vand til nedsivning eller recipient
- Vedligeholdelsen af afløb, pumper og andet som anvendes til spildevand, restvand og saftafløb
- Håndtering af spildevand, restvand og saftafløb
- Vask af landbrugsmaskiner
- Håndtering og opbevaring af affald.
- Opbevaring af brændstof, fyringsolie og medicin.

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer på baggrund af oplysninger fra ansøger, at de stillede vilkår, samt generel lovgivning og kommunens tilsyn med husdyrbrug er tilstrækkelig til at beskytte jord, grundvand og overfladevand mod væsentlige påvirkninger, som følge af husdyrbrugets drift.

Påvirkning af naboer

Husdyrbruget kan påvirke naboer med lugt-, støj-, rystelser-, lugt-, støj-, rystelses-, støv-, flue-, transport- og lysgener, uhygiejniske forhold.

Lugt

Lugtgenekriterierne betragtes som den maksimale, miljømæssige acceptable lugtgenebelastning fra en given kilde ved den pågældende områdetype.

Genekriterierne for lugt må maksimalt være:

- 5 OUE pr. m³ og 1 LE pr. m³ i byzone og sommerhusområder og fremtidigt byzone- eller sommerhusområde der er med i kommuneplanens rammedel.
- 7 OUE pr. m³ og 3 LE pr. m³ til samlet bebyggelse og i områder i landzone, der i lokalplan er udlagt til:
  - Boligformål
  - Blandet bolig og erhvervsformål

- Offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign.
- 15 OUE pr. m³ og 10 LE pr. m³ ved beboelsesbygninger på ejendomme uden landbrugspligt, der ikke ejes af den ansvarlige for driften.

Desuden beregnes en konsekvenszone, som er det område hvor det erfaringsmæssigt har vist sig, at lugt kan registreres, og hvor ejere og beboere i beboelses bygninger derfor bliver orienteret

Kumulation af lugt

Der ligger ikke andre husdyrbrug nærmere end 300 meter fra følgende:

- Eksisterende eller ifølge kommuneplanens rammedel fremtidig byzone- eller sommerhusområde.
- Områder i landzonen, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig- og erhvervsformål, offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign.
- Samlet bebyggelse

Der ligger ikke andre husdyrbrug nærmere end 100 meter fra nabobeboelse (beboelsesbygninger på ejendomme uden landbrugspligt, der ikke ejes af den ansvarlige for driften).

Geneafstanden skal derfor ikke forøges.

Beregninger

I ansøgningen beregnes en nødvendig geneafstand efter såvel Miljøstyrelsens lugtmodel og FMK-modellen på grundlag af produktionsarealets størrelse i m² i de enkelte staldafsnit og emissionsfaktorerne for de forskellige dyretyper og staldsystemer. Geneafstand korrigeres i forhold til placering af omboende og antal husdyrbrug i nærheden (kumulation).

I ansøgningen er der lavet følgende beregninger:

Bebyggelse	Kumulation	Model	Ukorrigeret geneafstand	Korrigeret geneafstand	Vægtet gennemsnits- afstand	Genekriterie overholdt
Kodbølvej 2 	0	NY	186,4	186,4	1050,2	Ja
Sønderskovvej 8 	0	NY	186,4	186,4	1232,8	Ja
Vestergade 42A 	0	NY	426,2	426,2	2521,1	Ja
Ånum, Skjern Jorder 	0	NY	578,6	578,6	4637,3	Ja

Konsekvenszone: 680 meter

Den korrigerede geneafstand angiver den maksimale afstand, hvor geneniveauet kan overholdes. Denne skal være mindre end den vægtede gennemsnitsafstand til bebyggelsen, hvilket er overholdt for alle områder.

Idet de lovpligtige beskyttelsesniveau for lugtgener er overholdt, vurderes det, at udvidelsen ikke vil medføre væsentlige lugtgener for naboer og andre omkringboende.

Støj og rystelser

Ansøger oplyser:

De væsentligste støjkilder på et svinebrug er staldventilation, gyllepumper, foderleverancer, støj fra transporter, m.v.

Alle svinestalde er med mekanisk ventilation, der kører året rundt.

Udslusning af gylle fra stald til fortank sker løbende. Oprøring af gyllebeholderne sker forud for udkørsel af gylle på markerne primært om foråret.

Transporter forekommer i forbindelse med levering af foder, gødning, brændstof og andre forbrugsstoffer. Der sker desuden transporter i forbindelse med afhentning af levende og døde dyr, afsætning af gylle til biogas samt intern på bedriften. Endelig er der transporter i forbindelse med udbringning af husdyrgødning samt hjemtransport af afgrøder. De fleste transporter er med husdyrgødning og afgrøder. Derfor er belastningen af antallet af transporter i en kort afgrænset periode i forbindelse med sæsonen for gyllekørsel og høst. I højsæsonen kan det være nødvendigt med transporter i weekenden og uden for normal arbejdstid.

Andre transporter foregår normalt i dagtimerne og på hverdage. Afhentning af levende dyr kan dog ske døgnet rundt i henhold til slagteriets køreplaner. I højsæsonen kan det være nødvendigt med transporter i weekenden og uden for normal arbejdstid.

Kommunens vurdering:

Støjkilder fra husdyrbruget udgøres primært af intern og ekstern kørsel til og fra ejendommen.

Ansøger har oplyst, at støj fra husdyrbruget ikke er et problem for de omkringboende. Det er Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at støj fra husdyrbruget i fremtiden ikke forventes at blive et problem for de omkringboende. Der er ikke foretaget støjberegninger i forbindelse med udarbejdelsen af denne miljøtilladelse.

Der er i miljøtilladelsen fastsat vilkår om maksimale grænser for støj, samt at såfremt der skulle opstå gener fra støj for de omkringboende, og tilsynsmyndigheden finder det nødvendigt, skal der foretages målinger.

Herudover henvises der til, at det er god landmandspraksis, at transport til og fra husdyrbruget foregår ved hensynsfuld kørsel, for at begrænse bl.a. støjgener.

Lys

Ansøger oplyser:

Lyset i staldene er tændt efter behov og styres af foderstyringssystemet. Der er lys i staldene i ca. 10 timer i døgnet i vinterhalvåret og ca. 2 timer i døgnet i sommerhalvåret. Tidsrummet kan dog variere.

Al udendørsbelysning er udelukkende orienteringslys og tændes efter behov. Der er udendørsbelysning ved bl.a. udleveringsrampe.

Kommunens vurdering:

Det vurderes, at lys fra ejendommen ikke vil give anledning til væsentlige gener for de omkringboende.

Fluer og skadedyr

Ansøger oplyser:

For at bekæmpe skadedyr som kan være til gene for selve ejendommen foretages regelmæssig bekæmpelse af fluer, rotter og mus. Alle udendørs arealer samt områder omkring foderopbevaring holdes ryddeligt og rent.

Fluer bekæmpes ved hyppig udslusning af gylle samt med godkendte fluebekæmpelsesmidler i et begrænset, nødvendigt omfang og de til enhver tid nyeste retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi følges.

Rottebekæmpelse sker via kommunal ordning.

Kommunens vurdering:

Der er stillet vilkår om, at der skal foretages en effektiv fluebekæmpelse, og at foder skal opbevares, så der ikke opstår risiko for tilhold af rotter m.v. På forlangende skal bekæmpelse af rotter, eller lign. foretages af et autoriseret rottebekæmpelsesfirma.

Det vurderes, at ejendommens skadedyrsbekæmpelse er tilfredsstillende til at forebygge og løse et eventuelt opstået problem med skadedyr.

Støv

Ansøger oplyser:

Den primære støvkilde er støv fra ventilationsanlæg. Der er overbrusningsanlæg i alle stalde.

I forbindelse med håndtering af foder, levering af foder m.m., kan der opstå støvgener. Alt foder opbevares i udendørs eller indendørs i lukkede siloer. Transport af foder mellem fodersiloerne og stalden foregår i et lukket system, derved er støvgener fra håndtering af foder meget begrænset.

Kommunens vurdering:

Det forventes ikke, at husdyrbruget vil give anledning til støvgener for de omkringboende. Der er fastsat vilkår til, at sikre de omkringboende mod støvgener fra husdyrbruget. Herudover henvises der til, at det er god landmandspraksis, at transport til og fra husdyrbruget foregår ved hensynsfuld kørsel, for at begrænse bl.a. støvgener.

Transport

Kommunen skal i forbindelse med sagsbehandlingen af en miljøtilladelse vurdere, om til- og frakørsel til bedriften vil kunne ske uden væsentlige miljømæssige gener for de omboende. Generne fra trafik forekommer i forbindelse med til- og frakørsel til bedriften med dyr, foder og husdyrgødning.

Generelt kan der i en miljøtilladelse stilles vilkår til om, at anvende bestemte interne veje samt hvilke veje der skal benyttes ved til- og frakørsel. Der kan desuden stilles krav om, at til- eller frakørsel af foder, gødning m.v. kun må ske på bestemte tidspunkter. Derimod er der ikke i husdyrbrugsloven hjemmel til at fastsætte vilkår for transporten på offentlig vej, samt spørgsmål vedr. belastning af det lokale vejnet. Færdsel på offentlig vej reguleres af færdselsloven og håndhæves af politiet. (NMK-132-00789 og NMK-132-00839).

Ansøger oplyser:

Til ejendommen er der to indkørsler. Der er gode oversigtsforhold ved både ind- og udkørsel til og fra ejendommen.

Transporter forekommer i forbindelse med levering af foder, gødning, brændstof og andre forbrugsstoffer. Der sker desuden transporter i forbindelse med afhentning af levende og døde dyr, gylle til og fra biogas samt intern på bedriften. Endelig er der transporter i forbindelse med udbringning af husdyrgødning samt hjemtransport af afgrøder.

Én transport svarer til både en kørsel til og fra ejendommen.

Type	Antal/uge	Kommentarer
Indkøbt foder	1-2	Varetur hver anden uge, råvare tippet hver anden uge
Brændstof	0,3	
Husdyrgødning	3	Fra biogas til lagertank. Fra stald til biogas. Med lastbil Gyllen køres i marken med traktor i forår.
Husdyr til/fra ejendommen	1-2	
Døde dyr	2	
Affald	0,5	
Korn til siloer		70 læs i høst fra mark og indkøbt i august

Dyrlæge	0,2	
Samlet antal transporter	Max. 10	

Antal transporter til og fra ejendommen.

De fleste transporter er med husdyrgødning og afgrøder. Derfor er belastningen af antallet af transporter størst i en kort afgrænset periode i forbindelse med sæsonen for gyllekørsel og høst. I højsæsonen kan det være nødvendigt med transporter i weekenden og uden for normal arbejdstid.

Rystelser

Brug af maskiner i landbruget kan i nogle tilfælde give anledning til vibrationsgener. Dette vil typisk være rystelser maskinføreren udsættes for, fremfor rystelser der giver gener for det omgivende miljø. Denne type rystelser er en arbejdsmiljøfaktor og vurderingen af dette forhold indgår i arbejdspladsvurderingen (APV) og behandles ikke nærmere her.

I forbindelse med transporter kan der muligvis være vibrationer fra køretøjerne. Dette vil dog ikke være i et omfang der overstiger, hvad der almindeligvis må forventes fra kørsler på landets veje. Der er ikke nabobeboelser beliggende umiddelbart op til veje eller indkørsler. Rystelser fra ejendommen eller transporter i forbindelse med driften af denne forventes derfor ikke at give gener for omgivelserne.

Kommunens vurdering:

Ansøgt projekt vil ikke medføre en forøget transport til og fra husdyrbruget, idet dyregrupperne og produktionsarealerne er identisk med nudriften.

Døde dyr

Ansøger oplyser, at alle døde dyr bliver opbevaret under kadaverkappe, på befæstet areal, hævet fra jorden og placeret så direkte sollys undgås. DAKA kommer og henter døde dyr førstkommande hverdag efter ansøger har bedt om afhentning.

Opbevaring af døde dyr

Samlet vurdering af påvirkning af nabogener

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer, at de stillede vilkår, samt generel lovgivning og kommunens tilsyn med husdyrbrug er tilstrækkelig til at beskytte naboer mod væsentlige påvirkninger, som følge af husdyrbrugets drift.

Anvendelse af BAT (bedste tilgængelige teknik)

Forebyggelse og begrænsning af forurening på husdyrbrug skal først og fremmest ske ved anvendelse af bedst tilgængelige teknik herunder renere teknologi, f.eks. mindre forurenende anlæg, processer og råvarer.

BAT fastlægges ud fra en overordnet vurdering af, hvad der er teknisk og økonomisk muligt for de forskellige husdyrbrancher. Det er altså ikke den enkelte landmands økonomi, som ligger til grund for kommunens vurdering.

Vurderingen af BAT i §16b miljøtilladelser skal ske relation til ammoniakpåvirkningen i forhold til følgende områder:

Staldindretning

Management

Opbevaring og udbringning af husdyrgødning

Anvendelse af bedste teknik til reduktion af ammoniakemissionen

I tilladelser til husdyrbrug med en samlet ammoniakemission på mere end 750 kg NH₃-N pr. år skal der fastsættes vilkår til opfyldelse af krav til den maksimale ammoniakemission ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT)

Miljøstyrelsen har udmeldt, at kommunerne ikke skal anvende BAT-konklusionerne, med de meget omfattende baggrundsdokumenter, ved fastlæggelse af bedste tilgængelige teknik. I stedet skal kommunerne anvende de regler i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, der bliver fastsat med henblik på at implementere BAT-konklusionerne. Fra 1. august 2017 forventes der efter denne model at være fastsat en række generelle regler om BAT, der skal sikre denne implementering herunder bindende BAT-krav om ammoniakreduktion fastsat i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3, regler om BAT i forhold til andet end ammoniak, generelle regler om miljøledelse mv.

Kravet til den maksimale emission af NH₃-N pr. år (BAT) omfatter hele husdyrbruget, men kravet til det enkelte staldafsnit afhænger af, om staldafsnittet betragtes som nyt eller eksisterende. Miljøstyrelsen har udarbejdet emissionsgrænseværdier for ammoniak for de fleste typer af eksisterende stalde og nye stalde.

BAT-krav er i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen angivet som den maksimale ammoniakemission i kg NH₃-N pr. m² produktionsareal pr. år for de forskellige dyretyper og staldsystemer.

Ringkøbing-Skjern Kommune tager ved fastlæggelsen af BAT-niveauet for husdyrbruget udgangspunkt i disse emissionsgrænseværdier. Fastlæggelsen af BAT-niveauet sker i samarbejde med landmandens konsulent.

Emissionsgrænseværdi for ammoniak

BAT-krav opnåelig ved anvendelse af BAT for nye og eksisterende stalde:

BAT krav opnåelig ved anvendelse af BAT for nye og eksisterende stalde				
Staldnavn	Navn på dyretype og staldsystem eller flexgruppe	Forudsætning for BAT-beregning	BAT krav ved ny stald (kg NH ₃ -N / (m ² · år))	BAT krav ved eksisterende stald (kg NH ₃ -N / (m ² · år)) ^c
2. Slagtesvinestalde	Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67%)	Eksisterende staldafsnit	1,06 - 1,62 ^b	2,30
1. Klimastalde	Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv	Eksisterende staldafsnit	0,50 - 0,58 ^b	0,56

^b BAT-kravet ved ny stald er progressivt og afhænger af det samlede areal for husdyrtypen i nye staldafsnit

^c BAT krav ved eksisterende stald er tabelværdien for staldtypen. BAT kravet kan være lavere i den aktuelle situation, hvis der fastsat vilkår til eksisterende stald i en tidligere godkendelse.

I ansøgningssystemet er der beregnet ammoniaktabet pr. produktion, som er opnåelig ved anvendelse af BAT på husdyrbruget.

Ammoniaktab pr. produktion opnåelig ved anvendelse af BAT						
Produktion	Areal (m ²)	BAT krav (kg NH ₃ -N / (m ² · år))	Korrektionsfaktor for udegående	Vejl. sum (kg NH ₃ -N / år)	Ansøgers forslag (kg NH ₃ -N / år)	Kommunens krav (kg NH ₃ -N / år)
(#352048) Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67%)	957	2,30	1	2201		
(#352146) Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv	933	0,56	1	522		

Den vejledende BAT-emissionsgrænseværdi er beregnet til 2.724 kg NH₃/år for staldene. Emissionsværdien for opbevaringslagrene er 286 kg NH₃/år.

Det samlede BAT-krav for bedriften er derfor 3.010 kg NH₃/år.

Ammoniakemissionen ved det ansøgte projekt er ifølge ansøgningen 3.010 kg NH₃/år. Der anvendes ammoniakreducerende tiltag i form af teltoverdækning på de 2 gylletanke på hhv. 3.200 m³ og 3.235 m³ der medfører en ammoniak reduktionsprocent på 50% på hver af de 2 tanke.

Den beregnede BAT-emissionsgrænseværdi er således overholdt.

Samlet BAT beregning			
	Stalde	Lagre	Total
Samlet BAT krav (kg NH ₃ -N / år)	2724	286	3010
Faktisk emission (kg NH ₃ -N / år)	2724	286	3010
Forskel (kg NH ₃ -N / år)	-	-	0
Vejledende BAT Overholdt?	-	-	Ja

Staldindretning

Der er indrettet følgende stalde:

- Stald til slagtesvin med staldsystemet drænet gulv + spalter (33%/67%)
- Klimastald til smågrise med staldsystemet delvis spaltegulv.

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer, at det ansøgte projekt anvender staldteknikker, som er beskrevet i Miljøstyrelsens teknologiblade og som er BAT for husdyrbruget.

Foder

Slagtesvinene fodres 3 gange dagligt med automatisk foderanlæg. Der er egen produktion af foder. Indkøb af råvarer og mineraler sker på baggrund af foderplanlægning, og der er faste aftaler om levering. Smågrisene har adgang til foder ad libitum. Foderanlæg justeres jævnlige, således at den udfodrede mængde svarer til dyregruppen, og unødigt foderspild minimeres. Grisene fasefodres, dvs. at der fodres med forskellige foderblandinger afhængigt af dyrenes alder/levende vægt. Kravet til næringsstoffer er forskelligt, og ved at fasefodre indenfor normerne undgås en generel overforsyning med råprotein og fosfor, som ellers vil udskilles via husdyrgødningen og belaste miljøet.

Opbevaring og behandling af husdyrgødning

Ejendommen leverer gylle til biogasanlægget på Arnborgvej og får kun den mængde retur på ejendommen, som der er plads til. Resten beholdes på biogasanlægget. Dermed er der tilstrækkeligt kapacitet.

Det er Ringkøbing-Skjern Kommune vurdering, at det ansøgte overholder niveauet for BAT m.h.t. Opbevaring af husdyrgødning.

Alternative og fravalg af BAT

Ifølge ansøgningen er følgende teknikker fravalgt:

- *Gyllekøling.*

Der etableres ikke gyllekøling i de eksisterende stalde, idet gulve skal brækkes op, inventar og skillevægge flyttes. Derved vurderes det at etablering af gyllekøling, ikke er proportionale med miljøeffekten, jf. til teknologibladet "Køling af gylle i stalde til søer og smågrise".

- *Gylleforsuring*

Gylleforsuring er fravalgt, da de årlige omkostninger til gylleforsuring overstiger 100 kr. pr. kg reduceret N, ved en mindre udvidelse på under 75 DE, jf. Teknologibladet "Svovlsyrebehandling af gylle i sostalde".

- *Hyppig udslusning*

Hyppig udslusning er fravalgt, idet at teknologien kun er godkendt til lugtreduktion og i slagtesvinestalde.

- *Kemisk og biologisk luftrensning*

Kemisk og biologisk luftrensning er fravalgt, da de årlige omkostninger til kemisk- og biologisk luftrensning overstiger 100 kr. pr. kg reduceret N, ved en mindre udvidelse på under 75 DE, jf. Teknologibladene "Kemisk luftrensning med syre og biologisk luftrensning".

Kommunen vurderer, at fravalget af gyllekøling, gylleforsuring, hyppig udslusning og kemisk og biologisk luftrensning er velbegrunder, eftersom der ikke er proportionalitet mellem udgift og reduceret ammoniak.

Kommunen vurderer derfor, at ansøgningen lever op til BAT-kravene for denne type af husdyrproduktion. Det er derfor ikke påkrævet at anvende yderligere teknikker.

Alternative løsninger

Der ændres ikke i dyregrupper og produktionsarealer. Der ansøges om, at husdyrbruget godkendes efter ny lovgivning dvs. en godkendelse af eksisterende produktionsarealer fremfor antal af dyr med vægtinterval.

0-alternativ

Det er Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at den øgede miljøpåvirkning, som følge af ansøgte projekt, ikke vil påvirke omgivelserne væsentligt (se den øvrige del af miljøvurderingen).

Det er endvidere, Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at de socioøkonomiske konsekvenser af 0-alternativet (fastholdelse af konstant produktionsniveau), vil være en begyndende afvikling af produktionen.

Samfundsmæssigt vil 0-alternativet, derfor kunne betyde færre arbejdspladser, dels på slagterierne, men også i virksomheder, såsom vognmænd, foderstoffer m.fl..

Det kan, som følge af 0-alternativ, forventes at samfundets indkomstdannelse mindskes.

Egenkontrol

Der er stillet vilkår om, at husdyrbruget for egen regning skal eftervise, at de stillede støjkrav er overholdt, såfremt tilsynsmyndigheden skønner, at eventuelle klager vedrørende støj og rystelser fra husdyrbruget, er velbegrunderede.

Der er tilsvarende stillet vilkår om, at tilsynsmyndigheden kan kræve, at husdyrbruget foretager undersøgelse af lugtkilder, hvis det skønnes, at eventuelle klager over lugt fra anlægget, er velbegrunderede.

Konklusion

Idet de lovpligtige afstandskrav og beskyttelsesniveauer er overholdt, vurderer Ringkøbing-Skjern Kommune at:

En godkendelse af den eksisterende produktionsarealer på i alt 1.890 m² og 2 eksisterende gyllebeholdere på hhv. 3.200 m³ og 3.235 m³ med telt kan tillades, idet det samlede husdyrbrug ikke vil medføre en væsentlig genepåvirkning af naboer, Kategori 1-, 2- og 3-Natur samt landskabelige værdier og kulturmiljøer.

Derudover er det vurderet, at udvidelsen og det samlede husdyrbrug ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af § 3-områder, eller andre naturområder som er beskyttet mod tilstandsændring, fredet, udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde, eller særlig sårbar overfor næringsstofpåvirkning.

Endvidere er det vurderet, at det ansøgte projekt og det samlede husdyrbrug ikke vil have væsentlig virkning på de bestande af vilde planter, dyr (herunder Bilag IV-arter), eller deres levesteder, som de ovennævnte områder er udpeget på baggrund af.

Der anvendes den bedst tilgængelige teknik, til at forebygge og begrænse eventuel forurening.

Bilag 1: Bygningsoversigt

Figur 2. Situationsplan

Bygning	Anvendelse	Tagflade (m ²)
1	Klimastald	1.377
2	Slagtesvinestald	1.377
3	Gylletank	
4	Gylletank	
5	Foderlade	400
6	Foderrum	170
7	Maskinhus	916
8	Fodersilo	
9	Fodersilo	

Bilag 2: Adresser inden for konsekvensradius

Der er foretaget nabohøring inden for konsekvensradius på 690 meter fra lugtcentrum af anlægget. På nedenstående kort er konsekvensradius indtegnet.

